

I'VAVPOTIČ

GLEDALIŠKI LIST

IZDAJA UPRAVA NA
RODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI · UREJA
OTON ŽUPANČIČ

CENA 6K

Spored za 23. teden

Drama

Torek, 15. febr. —	Zaprto.	
Sreda, 16. febr. —	Cvrček za pečjo.	A
Četrtek, 17. febr. —	Miss Hobbs.	C
Petek, 18. febr. —	Miss Hobbs.	D
Sobota, 19. febr. —	Golgota.	E
Nedelja, 20. febr. —	Sen kresne noči. V opernem gledališču ob dramskih cenah.	Izven.
Poned., 21. febr. —	Miss Hobbs.	A

Opera

Torek, 15. febr. —	Hoffmannove pripovedke. Gostovanje Josipa Rijavca.	Izven.
Sreda, 16. febr. —	Zaprto.	
Četrtek, 17. febr. —	Thaïs.	B
Petek, 18. febr. —	Vesele žene windsorske.	A
Sobota, 19. febr. —	Thaïs.	C
Nedelja, 20. febr. —	Sen kresne noči. Dramska predstava.	Izven.
Poned., 21. febr. —	Zaprto.	

Drama pripravlja slovensko noviteto, F. S. Finžgarja igro v treh dejanjih „Razvalina življenja“.

Cvrček za pečjo

Božična pripovedka v treh dejanjih. Po Charlesu Dickensu
dramatiziral Lodovic de Francmesnil. Prevel Ivo Šorli.
Glasba J. Masseneta.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: O. ŠEST.

John, voznik	g. Terčic.
Dotka, njegova žena	ga Rogozova.
Caleb, lesorezec	g. Kralj.
Berta, njegova hči	gna Wintrova.
Edvard, njegov sin	g. Gregorin.
Tackleton, trgovec	g. Ločnik.
Mrs. Fiedlingova	gna Rakarjeva.
Maya Fiedlingova, njena hči	ga Juvanova.

Prvo in tretje dejanje pri Johnu, drugo dejanje pri Caleb.

Godi se v bližini Londona leta 1800.

MISS HOBBS

Veseloigra v štirih dejanjih. Spisal Jerome Klapka Jerome.
Prevel iz angleščine N. Štritof.

Režiser: DANILO.

Wolff Kingsearl	g. Rogoz.
Percival Kingsearl	g. Šest.
Bessy, Percivalova žena	gna Vera Danilova.
George Jessop	g. Kralj.
Miss Millicent Farey	gna Mira Danilova.
Miss Susan Abbey, Bessyna teta	ga Danilova.
Miss Henrietta Hobbs	ga Šaričeva.
Kapitan Sands	g. Danilo.
Charles, sluga	gna Gorjupova.
Jana, služkinja	gna Lehmanova.

Kraj dejanja: Newhaven pri Newyorku. Prvo in četrto dejanje
pri Percivalu Kingsearlu, drugo pri Miss Hobbs, tretje v ka-
juti na jahti.

GOLGOTHA

Drama v treh dejanjih. Spisal Sergjan Tucić.

Režiser: ROGOL.

[illegible]

Sen kresne noči

Komedija v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare,
prevel Oton Župančič. Glasba F. Mendelssohna.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: OSIP ŠEST.

Tezej, vojvoda atenski	g. Gabrščik.
Egej, Hermijin oče	g. Gregorin.
Lisander, } zaljubljena v Hermijo { . . .	g. Kralj.
Demetrij, }	g. Rakuša.
Filostat, voditelj zabav pri Tezeju . . .	g. Potokar.
Dunja, tesar	g. Strniša.
Klopčič, tkalec	g. Plut.
Pisk, mehokrp	g. Rogoz.
Nosan, kotlar	g. Ločnik.
Trlica, krojač	g. Peček.
Snuk, mizar	g. Škrl.
Hipolita, kraljica amazonska	gna Bergantova.
Hermije, zaljubljena v Lisandra	ga Juvanova.
Helena, zaljubljena v Demetrija	ga Rogozova.
Oberon, vilinski kralj	gna Wintrova.
Titanija, vilinska kraljica	ga Šaričeva.
Spak	gna Vera Danilova.
Grašek }	gna Gorjupova.
Pajčevina }	gna Presetnikova.
Vešča }	gna Repovževa.
Gorčica }	Juvanova ml.

Drugi palčki iz spremstva kraljevega in kraljičinega. Tezejevo
in Hipolitino spremstvo. — Godi se v Atenah in v gozdu blizu
njih.

Hoffmannove pripovedke

Fantastična opera v treh dejanjih s prologom in epilogom.

Besedilo spisal J. Barbier, vglasbil J. Offenbach.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: F. BUČAR.

Hoffmann, dijak (tenor)		g. Rijavec.
Lindorf	}	(bas) g. Zathey.
Coppelio		
Dapertutto		
Mirakel		
Olympia (sopran)		gna Levičkova.
Giulietta (sopran)		gna Thalerjeva.
Antonia (sopran)		gna Zikova.
Andrej	}	(tenor) g. Trbuhovič.
Cocciniglia		
Piticchinaccio		
Fran		
Nikolaj, dijak (mezzo-sopran)		gna Vrhunčeva.
Crespel, glasbenik (bas)		g. Zupan.
Spalanzani, fizik (tenor)		g. Mohorič.
Schlemil (bas)		g. Zorman.
Luter, krčmar (bas)		g. Drenovec.
Glas materin (alt)		gna Šterkova.
Natanael, dijak (tenor)		g. Mohorič.
Herman, dijak		g. Zorman.

Dijaki, točaji, gostje.

Godi se: prolog in epilog na Nemškem, 1. in 2. dejanje v Benetkah, 3. dejanje v Monakovem.

Prva vpriizoritev l. 1881. v Parizu.

Prolog. Gostilna. Pismo, s katerim je povabila pevka Stella Hoffmanna k sebi, odkupi mestni svetnik Lindorff slugi Andreju. Dijaki pridejo, kmalu se jim pridružita Hoffmann in njegov prijatelj Nikolaj. Vsi prosijo Hoffmanna, naj jih zabava s pripovedovanjem o svojih ljubicah, on privoli ter začne pripovedovati.

I. Spalanzani in Coppelio sta izdelala avtomatično lutko Olympijo. Hoffmann, učenec Spalanzanijev, se zaljubi v Olympijo, Nikolaj se mu roga. — Coppelio proda Hoffmannu čarobna očala, ali ta ga ne rešijo ljubavi. — Coppelio odstopi Spalanzaniju proti menici vse pravice do automata. Povabljeni gostje pridejo in občudujejo Olympijo. Hoffmann ji razodene ljubezen, tudi pleše z njo. Ali automata ni moči ustaviti. Hoffmann omedli, očala se razbijejo, automat drvi dalje, končno ga odvedejo v drugo sobo. Coppelio je bil z menico ogoljufan, zato razbije automat. Hoffmann spozna, da je ljubil automat.

II. Giulietta je povabila prijatelje na pir. Nikolaj svari Hoffmanna, naj se ne zaljubi v kurtizano Giulietto, Hoffmann to obljubi. — Dapertutto, zli duh, pa bi ga rad videl v Giuliettinih pesteh, da bi mu mogel vzeti podobo iz zrcala. Zato podari Giulietti krasen prstan; Giulietta privoli in povabi Hoffmanna k sebi v budoar. Ali ključ do budoarja ima Schlemil, ki ga Hoffmannu nikakor noče dati. Hoffmann in Schlemil se borita, Schlemil pade in Hoffmann hiti sključen v budoar. Med tem pa je Giulietta že z drugim ljubimcem odšla. Nikolaj otme Hoffmanna preteče mu aretacije.

III. Antonia poje pri klavirju. Oče Crespel jo svari, naj nikar ne poje, ker jej je petje opasno. Antonia to obljubi. Hoffmann poseti Antonijo, ki ga srčno ljubi. Oče prihaja, Hoffmanna ne sme videti, zato se Hoffmann skrrije. Sluga Fran javi Crespelu dr. Mirakla. Crespel ga ukaže zapoditi — ali Mirakel — zli duh — je že tu. Crespel brani Miraklu lečiti hčerko, prepirata se, naposled vrže Crespel Mirakla skozi vrata. — Hoffmann prosi Antonijo, naj nikar več ne poje, kar ona obljubi. Ko je Antonia sama, pride zopet Mirakel in ji prigovarja, naj poje. Antonia poje, kmalu pa se zgrudi mrtva.

Epilog. Gostilna. Dijaki se vesele Hoffmannovih pripovedek. Hoffmann pravi, da je vse ničevno, da hoče vse pozabiti in iskati utehe le v pijači.

Thaïs

Opera v treh dejanjih (sedmih slikah). Besedilo po Anatolu France-u napisal Louis Gallet. Vglasbil J. Massenet.

Dirigent: F. RUKAVINA.

Režiser: F. BUČAR.

Thaïs, igralka (sopran)	 gna Thalerjeva.
Athanaël, puščavnik (bariton)	 g. Levar.
Nikias, mlad filozof (tenor)	 g. Šindler.
Palemon, star puščavnik (bas)	 g. Zupan,
Crobyla, sužnja (sopran)	 gna Šuštarjeva.
Myrtala, sužnja (mezzo-sopran)	 gna Vrhunčeva.
Albina, redovnica (mezzo-sopran)	 ga Trbuhovičeva.
Diva (sopran)	 ga Levičkova.
Suženj (bas)	 g. Zorman.

Puščavniki, redovnice, ljudstvo. Godi se začetkom 4. stoletja v Tebanski puščavi in v Aleksandriji.

Prva vpriporitev 16. marca 1894. v Parizu.

Plese priredila ga Helena Poljakova. Plešejo: ga Poljakova, gospodične Nikitina, Svobodova, Špirkova in Bežkova.
Corps de ballet.

Nove dekoracije naslikal g. V. Skružny.

(Vsebina v članku.)

Vesele žene windsorske

Komično-fantastična opera v treh dejanjih (šestih slikah).
Besedilo po W. Shakespearu; prevel A. Funtek, vglasbil
O. Nicolai.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: F. BUČAR.

Sir John Falstaff (bas)	g. Zathey.
Fluth, meščan (bariton)	g. Romanovski.
Page, meščan (bas)	g. Zupan.
Fluthova (sopran)	gna Zikova.
Pageva (mezzo-sopran)	gna Šterkova.
Fenton, mlad meščan (tenor)	g. Kovač.
Ana, hči Pageva (sopran)	ga Levičkova.
Slender, bogat meščan (tenor)	g. Trbuhovič.
Dr. Cajus, Francoz (bariton)	g. Zorman.
Natakar	gna Vrhunčeva.
Prvi meščan	g. Simončič.
Drugi meščan	g. Drenovec.

Meščani in meščanke, bajne prikazni. — Godi se v Windsorju na Angleškem v začetku 17. stoletja.

1. Gospe Fluthova in Pageva sta prejeli od Falstaffa enako glaseči se pismi ter skleneta maščevati se na vesel način.

Ljubosumni Fluth svari svoje prijatelje, naj ne zaupajo ženskam. — Pageva hčerka Ana ima tri snubače, bogatega Slenderja, drja Cajusa in siromašnega Fentona, katerega ona ljubi, njeni starši pa odklanjajo. — Fenton prosi zaman Pagea, naj mu da hčerko v zakon. Po prerekanju nastane prepir in Fenton zatrjuje, da si bo pridobil Ano z zvesto svojo ljubeznijo.

2. Soba pri Fluthovih.

Falstaff pride povabljen k sestanku z gospo Fluthovo, ali gospa Pageva pride, kakor je bilo dogovorjeno, vsa razburjena s strašno novico, da prihaja ljubosumni Fluth, ki namerava zapeljivca umoriti. Ves prestrašen se da Falstaff veselim ženskam skriti v veliko košaro za perilo. — Hlapcema, ki naj neseta perilo na belišče.

ukažeta ženi vreči vsebino košare v vodo. — Ljubosumni soprog Fluth privede s seboj več prijateljev, s katerimi zamen iztika po stanovanju, da bi zasačil Falstaffa. Fluthova in Pageva se delata užaljeni in ker tudi Fluthovi prijatelji ne najdejo zapeljivca, očita jo vsi Fluthu pretirano ljubosumnost.

3. Gostilna.

Falstaff išče v pijači utehe po včerajšnji nezgodi. Potolažen pa je šele, ko prejme zopet pismo od Fluthove, naj pride k njej, ker je njen mož odšel na lov. Lovska družba pride na požirek vina in nekateri so toli predrzni, da si upajo s Falstaffom tekmovali v pijači. — Fluth pride k Falstaffu preoblečen kot Sir Brook Pri dobri kapljici zasuje Brook govorico na svojo ženo in tako izve dan in uro sestanka.

4. Soba pri Fluthovih.

Končno je Falstaff s Fluthovo sam. Ona hlini ljubezen in obžaluje včerajšnjo nezgodo na belišču. Zopet ju moti Pageva z neprijetno vestjo, da že prihaja besni soprog. Urno vtakneta veseli ženi Falstaffa v obleko neke tete, kateri pa je bil svoj čas Fluth prepovedal prihajati v hišo. Fluth zopet preišče vse stanovanje in zamen prebrska košaro, hoteč umoriti Falstaffa. V staro babo preoblečenega Falstaffa Fluth ne spozna in vrže debelo babo, udrihajoč po njej, skozi vrata.

5. Vrt pri Pagevih.

Nadeja se, da ugleda svojo sladko Ano, pride Slender, ali hitro se skrije za grm, ko začuje prihajajočega Cajusa, ki tudi upa uzreti svojo Ano. Ali i on se hitro skrije, ko zasliši Fentona peti serenado. — Ana prihití k Fentonu in oba si obljubita večno ljubezen. Veseli ženi sta razodeli svojima sprogima vso burko s Falstaffom in sedaj se vsi dogovore, da ga pozovejo še enkrat na sestanek v windsorski park, kjer naj se uprizoni s pomočjo prijateljev velika čarobna burka, Falstaffu za kazen.

6. Windsorski park o polnoči.

Falstaff pride kot bajni lovec Herne, veseli ženi se mu pridruži a baš ko misli Falstaff, da se bliža trenutek razkošja, nastane po parku vrišč in hrup, vsa vesela družba privre našemljena v bajne prikazni in muči Falstaffa, dokler se grešnik ne spokori. — Fluth, Page in njiju veseli ženici razodenejo Falstaffu vprizorjeno burko, Falstaff prizna svojo pregreho, sprejme ponujeno mu spravilo in vesele igre je konec.

Thaïs.

Roman. Spisal Anatole France, član Francoske akademije.

Tisti čas je bilo ob dolenjem Nilu vse polno puščavniških naselbin. Mladeniči in starci so živeli tam posamič ali v malih skupinah, delali in molili ter se s postom in vsakovrstno pokoro pripravljali za večno življenje. Ni ga bilo med njimi, ki bi bil svojemu grešnemu mesu posvečal le najmanjšo skrb. Telesne bolezni in rane so pozdravljali z radostjo, ker so vedeli, da prinašajo odrešenje njihovim dušam. Tako so se izpolnile besede prerokove, ki je rekel: „Vzkliko bo cvetje v puščavi“.

Legije zavrženih angeljev so bile neprenehoma na delu, da bi premotile svete može. Zalezovali so jih v obliki šakalov in hijen, mnogokrat pa tudi v ženski podobi. Kajti dasi so hudobni duhovi v resnici grdi in odurni, si nadenejo časi vendar lepo in zapeljivo vnanjost, da laže dosežejo svoj namen.

Odkar se je bil stoletni starec Antonij preselil v večnost, ga med puščavniki ni bilo zaslužnejšega moža od Paphnucija, opata antinojskega. Postil se je mnogokrat tri dni zapored, nosil je trd spokorni pas in pri molitvi je bil s čelom ob tla, da je dobilo sčasoma kožo kakor velblodov podplat. Bil je rodом iz Aleksandrije in njegovi starši so bili ugledni ljudje, ki so skrbeli za to, da se je izučil v posvetnih vedah. Vdan je bil vsakovrstnim zmotam in lažem pesnikov in filozofov, vžival je umetno pripravljene mesne jedi in posečal javne kopeli. Skratka: živel je tako, da bi bilo njegovo življenje takrat skoro bolj zaslužilo ime smrti nego življenja. Toda zadel ga je žarek nebeškega usmiljenja: izpreobrnil ga je krščanski svečenik. In ko je neki dan čul diakona čitati v cerkvi: „Ako hočeš biti popoln, prodaj, kar imaš, in daj ubogim“, je šel in prodal svoje imetje ter se podal v puščavo.

Zgodilo se je pa, da se je Paphnucij nekega dne domislil lepe plesalke Thaïs, ki jo je bil često videl v Aleksandriji, predno je začel svoje spokorno življenje. In glej: komaj mu je pala v dušo nje podoba, že je stal majhen šakal ob znožju njegovega trdega ležišča.

Thaïs je bila hči ubogih poganjskih staršev. Njen oče je bil pijanec, njena mati malo prida. Dekletce je bilo prepuščeno samemu sebi in staremu sužnju Ahmesu, ki je bil

kristijan in je skrbel, da je bila njegova varovanka po kratkem poduku v verskih rečeh krščena. Po mučeniški smrti Ahmesovi pa Thaïs pozabi, kar je bilo, in se da premotiti po stari ženski, ki jo je nagovorila: „Sladka jacinta, hčerka svetlobe, pojdi z menoj in ne bo Ti treba delati drugega kakor plesati in smehljati se“.

Thaïs je rekla: „Zakaj bi ne šla?“ In odšla je s starko v Antiohijo, kjer je postala veselje in naslada mladega sveta. Da pokaže svojo umetnost rodnemu mestu, se povrne Thaïs, takrat že ugledna in bogata, v Aleksandrijo, kjer je imel Paphnucij v svoji mladosti dostikrat priliko videti jo. In ne moglo bi se reči, da ni rad gledal njenega plesa, ki je mnogokrat spominjal na najstrašnejše strasti.

Teh plesov se je domislil Paphnucij oni večer, ko je z grozo opazil, da je prestopil šakal prag njegovega bivališča in se bližal njegovemu ležišču. In Paphnucij je pokleknil ter je molil: „Ti, ki si položil usmiljenje v naša srca kakor roso v puščinjo, dobri Bog, bodi zahvaljen. Ženska, ki se je spominjam, je delo Tvojih rok, je dih Tvojih ust. Reši jo, o Gospod, iz objema satanovega.“

In sklenil je potovati v Aleksandrijo in izpreobrniti Thaïs. Odkril je svoj načrt staremu Palemonu, ki je bil izmed najmodrejših od menihov antinojskih. In Palemon mu je dejal: „Spomni se, o Paphnucij, besed starega Antonija, ki je rekel: Kjerkoli ste, ne hodite drugam. Slabo je za puščavnika mešati se v posvetne stvari“.

Toda Paphnucij ni poslušal besede modrosti. Vzel je popotno palico in stopal ob Nilu nizdol. Žeja, lakota in vročina ga niso motile. Sinja reka mu je kazala pot in nad njim se je razprostiralo vedro nebo. Toliko čudeznega je bilo vse naokrog, da je Paphnucij od časa do časa potegnil svojo kuto čez glavo, da bi ne videl vse te lepote.

In vselej, kadar je ugledal cvetoče drevo ali belo ptico, je mislil na Thaïs. Solnce je stalo že visoko na nebu, ko je opazil v daljavi bleščeče zidovje Aleksandrije, svojega rodnega mesta; ko je prestopil prag mestnih vrat, je bil večer. „Tu sem se rodil v grehu“, si je mislil, ko je stopal po razbeljenem tlaku velikega mesta. Otročad je tekala za njim in kričala: „Ej, kam hitiš, črni ptič?“ In fantalini so metali kamenje za njim. On pa je molil: „Bog vas blagoslovi, deca“.

Pozno je že bilo, ko je potrkal na vrata hiše svojega prijatelja izza mladih dni. Nikias je bil bogat človek, epikurejec. Ves lahkoživi svet Aleksandrije se je shajal v njegovem

domu. Paphnucija ukaže očistiti in maziliti. Device oblečejo puščavnika v praznično oblačilo; le trdega spokornega pasa noče Paphnucij za nobeno ceno odložiti. Še tisti večer vidi Thaïs v veseli družbi. Predno se ji bliža, razodene prijatelju svoj namen. Nikias pa mu reče: „Boj se Venere, o Paphnucij. Njeno maščevanje je strašno!“

Naslednjega dne poišče puščavnik Thaïs v njenem domu. Ni je bilo dragocenosti, ki bi je lepa žena ne bila imenovala svojo last. Njen stan je bil kakor tempelj boginje ljubezni in težko je bilo menihu prestopiti njegov prag. Dasi ni bil pokusil opojne pijače, se je opotekal kakor vinjen, ko se je bližal krasotici. „Moj Bog“, je molil v svojem srcu, „daj mi moč, da premagam greh in pripeljem izgubljeno ovčico v Tvoje naročje“.

— „Zaradi Tebe, o Thaïs, sem zapustil svoje brate v daljnem, ljubem kraju. Izgubil sem srčni mir in šel sem v boj zate, za Tvojo dušo. Daj, da Te učim nove, večne ljubezni!“

— „Prepozno prihajaš, o tujec“, ga zavrne Thaïs, „vsa ljubezen mi je znana. Pazi, da ne zgoriš ob mojem pogledu!“

— „Sreča, ki Ti jo prinašam“, dé Paphnucij, „je nesmrtna; ne brani se je, o Thaïs! Tvoje življenje je sramotno. Pojdi za menoj in videla boš neznano srečo“.

— „Tvoja beseda je nezmisel, o tujec“, pravi Thaïs. „Ali ne vidiš, da mi poje slavo ves svet, in Ti govoriš o sramoti!“

— „Kar je slava pred ljudmi, je sramota pred Bogom. Tu stojim pred Teboj, ženska, in Ti kličem: vstani! Jaz sem Paphnucij, opat antinojski. Prišel sem, da rešim Tvojo dušo!“

Pri teh besedah se prestraši Thaïs in se vrže pred menihom na kolena, proseč ga, naj ji ne stori nič žalega. Kajti o menihih so se govorile čudne stvari v Aleksandriji. Posebno hetere in lahkoživi ljudje so se jih bali. Pripovedovalo se je, da je že mnogokrat zemlja na mestu požrla človeka, ki ga je preklel menih.

In puščavnikova molitev je bila uslišana. Thaïs se je odpovedala posvetnemu veselju, je sežgala svoje bogastvo in sledila Paphnuciju v puščavo. In ko sta od daleč gledala morje, ji je rekel menih: „Resnično Ti povem, o žena, vse to neizmerno morje ni vstanu očistiti Te Tvojih grehov“.

Stopala sta po puščavi, po razbeljenem pesku. Nežna noga ni bila vajena take hoje in kaplja krvi je pala na pusta tla, na njenem mestu pa je vzklila čudezna cvetica. Paphnucij pa je vzkliknil: „Thaïs, ljuba sestra moja, svetnica!“

Hodila sta ves dan in vso noč in prišla do zelene oaze na libijski zemlji. Tam je stal bel samostan, ki so v njem bivale redovnice. Vanj je vstopila Thaïs in nikoli več ga ni zapustila.

Paphnucij pa se je vrnil v svojo samoto in po vsej puščavi se je razlegala njegova slava. Toda njegovo srce je zapustil mir in spomin na Thais se je naselil vanje. In obhajala ga je velika žalost, da je vzdihoval: „Moj Bog, zakaj si me zapustil?“

Njegovo dušo sta razdevala napuh in dvom in izkušnja za izkušnjo ga je obhajala. Trpel je tedne in mesece in leta. Nekega dne pa je obupal, vzel potni les v roke ter nastopil pot do zelene oaze na libijski zemlji. Tam je v ozki celici na smrtni postelji ležala Thaïs. Njen obraz je bil blede in rajski nasmeh je obdajal njeni tenki ustni. „Ali se še spominjate, sveti oče, najine poti skozi puščavo . . .?“

Njene oči so zrle nepremično v daljavo. Redovnice neso njeno postelj na vrt, pod košato figovo drevo. Tam izdihne svojo čisto dušo. Daleč naokoli se razlega petje devic, klečečih ob ležišču odhajajoče sestre. Vmes pa se čuje glasno ihtenje meniha . . .

F. J.

Daniel François Auber — Fra Diavolo.

(Nadaljevanje.)

Uvertura k Fra Diavolu ne daje le splošnega pregleda vse opere s tem, da podaja najmarkantnejše motive iz vseh treh dejanj, temveč je tudi živa slika glavnega junaka te opere: Fra Diavola. Ta je sloviti banditski poglavar pirenejskega polotoka, katerega obdaja tudi narodna pripoved z vencem slave. Prav tako ga slika tudi Auber kot skrajno predrznega in neustrašenega junaka: sredi med dragonci, ki ga pridejo lovit, se brezskrbno giblje, ko se mu nameravani napad na Lorda po nerodnosti njegovih dveh banditov izjalovi, se nemudoma postavi sam pred oficirja in vzbudi v njem in Lordu le ljubo-sumnost ter s tem reši sebe in svoja tovariša. A ne manjka mu tudi zunanjih viteških lastnosti, s katerimi zaplete kot marki s svojo vedno učinkujočo barkarolo srce lepe Pamele v ljubezenske mreže.

Že prvi tema v uverturi ima vijolina in brač ter prikazuje predrzni značaj Fra Diavola; temata glavnega stavka so sicer vojaškega značaja, v prvem dejanju jih poje dragonci — a v uverturi veljajo vojni neustrašenosti in zmagepolni zavesti Fra Diavola.

Ta uvertura je na stalnem repertoarju vseh orkestrrov ter jo igrajo leto za letom prav pogosto na najrazličnejših koncertih.

Dva nadaljna junaka opere, katerima velja vsa pozornost Fra Diavola, sta lord Cookburn in njegova mlada žena Pamela, katera banditi pri belem dnevu napadejo in oropajo. Muzikalna slika tega angleškega para s tipično flegmo njih plemena je mojstrsko delo Auberjevega humorja: dosledna recitacija „dalje ne potujem več“ na istem tonu, kakor tudi značilno skandiranje besedila — predvsem v duetu, kjer spravi ljubosumnost lorda na sopotnika markija di San Marco vsaj deloma iz svojega zaspanega ravnovesja — so nastopi skrajno intimnega značaja in so tembolj učinkoviti, čim manj vsiljivo so podani. Tudi začetek drugega dejanja, v katerem ima lord le eno samo željo: „Draga žena, pojmo spat“, je vedno učinkovit, ker se zdehanje zaspanca z melodiko dueta prepričevalno ujema.

Zerlino, ljubko oštirjevo hčer, katere priprosta kmečka domišljija in koketerija se Auberju muzikalno prav dobro posreči — porabi komponist, da zvemo iz njenih ust v obliki balade, kaj vse si narod pripoveduje o Fra Diavolu. Celih 22 kitic je narod posvetil poveličevanju banditskega poglavarja in balada z značilnim refrenom „Fra Diavolo, Fra Diavolo“ tem bolj učinkuje, ker jo poje Fra Diavolu samemu, seveda preoblečemu v markija di San Marco.

Da je barva opere bolj pestra in da je več življenja na odru, nastopijo tudi dragonci s častnikom Lorenzom, ki so prišli loviti Fra Diavola, pa ga ne najdejo, ker sedi v njih sredi. Še dve komični osebi nastopita, bandita Beppo in Giacomo, s katerima dobi ta opera tudi zunanji znak komične opere.

Daniel François Auber.

Dasi je Fra Diavolo že skoro 100 let stara opera in tedaj nima na razpolago učinkovitih sredstev moderne opere, vendar jo spravljajo gledališki ravnatelji radi njene vedno sveže in ljubke glasbe kaj radi v svoj repertoar, in uspeh ji je tudi vedno zagotovljen, samo da so vloge v rokah pravih igralcev.

Prof. dr. K.

Ponatisk dovoljen
le z označbo vira.

Gledališki list izhaja vsak ponedeljek in prinaša poročila o repertoarju Narodnega gledališča v Ljubljani, vesti o gledališki umetnosti pri nas in drugod, kratke članke o važnejših dramskih in opernih delih in njih avtorjih. Sodelujejo: Fran Albrecht, Anton Funtek, Pavel Golia, Fran Govekar, Matej Hubad, Friderik Juvančič, Pavel Kozina, Alojzij Kraigher, Ivan Lah, Anton Lajovic, Ivan Prijatelj, Ivan Vavpotič, Josip Vidmar, Oton Župančič in dr.

TISKA UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.